

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ හිල්පීය ආයතනය

අදියර II විභාගය - 2023 ජ්‍යත්වාරී

යෝජීත උත්තර

(203) ව්‍යාපාර නිතිය (BLA)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ හිල්පීය ආයතනය
නො. 540, පුරු මුරුත්තෙවටුවෙවි ආනන්ද නාහිමි මාවත,
නාරාගේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන: 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම් අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර II විහාගය - 2023 ජනවාරි

(203) ව්‍යාපාර නිතිය

යෝජිත උත්තර

(මුළු කොළඹ 25)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රය්‍යාය සඳහා යෝජිත උත්තර:

1.1 (2)

1.2 (3)

1.3 (2)

1.4 (4)

1.5 (2)

1.6 (4)

(ඡැකකට කොළඹ 02 බැංක් මුළු කොළඹ 12)

1.7 (සත්‍ය)

1.8 (සත්‍ය)

1.9 (අසත්‍ය)

(ඡැක කොළඹ 01 බැංක් මුළු කොළඹ 03)

1.10 කැමැත්තේ විත්තිවාචකය යනු වරද සිදු වීමට පෙර අදාළ බලධාරීන්ට අනුමැතිය ලද හෙළිදරව් කිරීම සිදු කර ඇත්තා වූ සහ ගනුදෙනුව සඳහා කැමැත්ත ලබා ගෙන ඇත්තා වූ අවස්ථාව වේ.

1.11 නොහාර පත්‍රයේ වැදගත්තම (පහත කරුණු වලින් කවර හෝ දෙකක් (2)

- නොකාගත කරන ලද හාණේඩ සඳහා රිසිට්පතක් වශයෙන් කටයුතු කිරීම
- නැව් කුලී ගිවිසුම පවතින බවට වන සාක්ෂියක් ලෙස පැවතීම
- හිමිකම් තහවුරු කරන ලේඛනයක් වීම

1.12 වෙක්පතක පිටසන් වර්ග

1. සාමාන්‍ය පිටසන
2. විශේෂ පිටසන

1.13 භාණ්ඩ විකිණීමේ ආයු පනත යටතේ ගැණුම්කරුවෙකුට පවතින ප්‍රතිකර්මයන්

1. භාණ්ඩ භාර නොදීම සඳහා වන පියවරයන්
2. නිරුපිතව ඉටු කරවා ගැනීම
3. මුදල තැවත අය කරවා ගැනීම
4. කොන්දේසි කඩ කිරීම හේතුවෙන් භාණ්ඩ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම
5. ප්‍රතිදාභාරයන් කඩ කිරීම හේතුවෙන් භානි ඉල්ලා සිටීම

1.15 වර්ෂ 2007 අංක 7 දරණ සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ යුතු සමාගම වර්ග

1. සීමිත සමාගම්
2. සීමිත නොවන සමාගම්
3. ඇපයෙන් සීමිත සමාගම්

A කොටසෙහි අවසානය

දෙවන ප්‍රයෝග සඳහා යෝජීත උත්තර:

පරිචේදය 08 - රක්ෂණ තීක්ෂණ කුලී සින්නක්කර සහ කල් බදු

(a) කුලී සින්නක්කර ගිවිසුමෙහි ගැනුම්කාර පාර්ශ්වය ලෙසින් ,නිමල් සතුව පහත යුතුකම් පවතී.

- කුලී සින්නක්කර ගිවිසුමෙහි අනුව කටයුතු කිරීම එකගැනීම වාරික ගෙවීමට අපොහොසත් වීම හේතුවෙන් නිමල් මෙම යුතුකම කඩ කර ඇත.
- භාණ්ඩ ආරක්ෂා කිරීම හඳුසි අනතුර සිදු වූයේ නිමල්ගේ නොසැලකිල්ල හේතුවෙන් නම්, නිමල් වාහනය නිසි ලෙස ආරක්ෂා කර නොමැත.
- භාණ්ඩ තිබෙන ස්ථානය සහ ආකාරය හිමිකරුට දැනුම් නොදීම වාහනය නවතා තැබීම සඳහා ගත් උත්සාහයේදී ශ්‍රී ලක් එන්ටර්ප්‍රයිසස් නියෝජීතයන්ට වාහනය තිබෙන ස්ථානය දැනුම් දීමට නිමල්ට යුතුකමක් පවතී.

- වංචනික භාණ්ඩ විකුණුම් හෝ බැහැර කිරීම මගින් භාණ්ඩවල හිමිකරු රට්ටීම හෝ වංචා කිරීම සිදු නොකිරීම මිල ඉහළ යාමේ වාසිය ලබා ගැනීම සඳහා තුන්වන පාර්ශ්වයකට වාහනය තැවත විකිණීමට උත්සාහ කිරීම මගින් නිමල් ඔහුගේ යුතුකම් කඩ කරනු ලබයි.

කුලී සින්නක්කර ගැනුම්කාර පාර්ශ්වය ලෙසින් නිමල් සතුව පහත වගකීම් පවතී.

- කුලී සින්නක්කර ගිවිසුම කල ඉක්ත් වන තෙක් තොසිට භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සම්පූර්ණ මුදල ගෙවීමෙන් අනතුරුව කවර හෝ අවස්ථාවකදී වාහනයේ හිමිකාරීත්වය ලබා ගැනීමට සහ ඉන් පසුව තුන්වන පාර්ශ්වයකට වාහනය විකිණීමට ඇති අයිතිය නිමල් රඳවා තබා ගනී.
- කවර හෝ අවස්ථාවකදී ගිවිසුම අවසන් කිරීමට
- කුලී ගැනුම්කරුට එකම හිමිකරු සමග කුලී සින්නක්කර ගිවිසුම් එකකට වඩා පවතින විටදී කුලී සින්නක්කර ගිවිසුම සඳහා වන ඔහුගේ ගෙවීම අනුයෝගනය කිරීම සාමාන්‍ය වශයෙන්, මෙමගින් ඔහු සුදුසු යැයි සිතන්නා වූ ගිණුමකට ගෙවීම සිදු කරවා ගැනීමට ගැනුම්කරුට ඇති අයිතිය දක්වනු ලබයි.
- ගිවිසුමේ පවතින ඔහුගේ අහිරුවීන් පැවරීමට
- හිමිකරු විසින් භාණ්ඩයක් තැවත අත්පත් කර ගැනීමේදී ඉතිරි වන කවර හෝ වැඩිපුර මුදලක් තැවත අය කරවා ගැනීමට සහ එය විකිණීමට ශ්‍රී ලක් එන්ටර්ප්‍රයිසස් විසින් වාහනය තැවත අත්පත් කරගැනීමෙන් අනතුරුව වෙනත් පාර්ශ්වයකට විකුණු ලැබුවේ නම ශ්‍රී ලක් එන්ටර්ප්‍රයිසස් වෙත ගෙවිය යුතු වන මුදල අඩු කිරීමෙන් අනතුරුව ඉතිරි මුදල සඳහා නිමල් හිමිකම් කියනු ලබයි.

(ලක්ෂණ 05)

(b) ගැණුම්කරු විසින් වාරිකය ගෙවීම පැහැර හරිනු ලැබූ විටකදී හෝ ගිවිසුම උල්ලංසනය කරනු ලැබූ විටකදී ගිවිසුම අවසාන කිරීම සඳහා කුලී සින්නක්කර ගිවිසුමක හිමිකරුට අයිතිය ඇත. හිමිකරුට ගැණුම්කරු විසින් අත්තිකාරම් ලෙස පෙර ගෙවුම් කරන ලද වාරිකය සහ තැන්පත්ව රඳවා තබා ගැනීම, භාණ්ඩවල තුක්තිය නැවත ලබා ගැනීම සිදු කළ හැකි අතර සිදුව ඇති කවර හෝ භානියක් සඳහා වන්දී අය කර ගනිමින් මහුගේ අයිතිවාසිකම් සහ වගකීම් වෙනත් පාර්ශ්වයකට පැවරීම සිදු කළ හැකිය.

නිමල් විසින් ගෙවීම පැහැර හැර ඇති බැවින් ශ්‍රී ලක් වෙත වාහනය නැවත ලබා ගැනීමට සහ ගිවිසුම උල්ලංසනය කිරීම සඳහා නඩු පැවරීමට හිමිකම පවතී.

හිමිකරු පිටපත් ලබා දීමට සහ භාණ්ඩයන්ගේ තොරතුරු ගැණුම්කරුට ලබා දීමට බැඳී සිටී. එබැවින් කුලී සින්නක්කර ගිවිසුම සම්බන්ධ කවර හෝ තොරතුරු මෙන්ම ගිවිසුම පිටපත්ද නිමල් වෙත ලබා දීමට ශ්‍රී ලක් බැඳී සිටී.

(ලකුණු 05)
(මුළු ලකුණු 10)

ඛන්වන ප්‍රය්තාය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිච්ඡේදය 04 - නියෝජ්‍යත්ව නීතිය

(a)

- නියෝජ්තයා විසින් ස්වකීය ප්‍රධානියාගේ අන්තර්තාවය හෙළිදරව් කොට තිබිය යුතුය. නියෝජ්තයා විසින් මහුගේ පුද්ගලික නාමය භාවිතා කොට ගිවිසුමට එළඹ ඇත්තම්, එබදු ක්‍රියාවක් නිවැරදි කිරීමෙන් ප්‍රධානියා වළක්වනු ලැබේ.

Keighly Maxted V Durrant

විශේෂිත මිලකට ධානා මිලදී ගැනීම සඳහා ප්‍රධානියා විසින් නියෝජ්තයෙකු නම් කර තිබිණි. නියෝජ්තයා විසින් ධානා මිලදී ගත් අතර නියම් කරන ලද මිලට වඩා වැඩි මිලකට මහුගේ පුද්ගලික නාමය භාවිතා කරමින් ගිවිසුමට එළඹීන ලදී. මෙම ගනුදෙනුව ප්‍රධානියා විසින් අපරානුමත කරනු ලැබූයේ වුවදී, අයිතිවායේ මතය වූයේ නියෝජ්තයා විසින් මහු වෙනත් අයෙකු වෙනුවෙන් කටයුතු කරන බව හෙළි තොකර ඇති බැවින් එබදු ගනුදෙනුවක් අපරානුමත කිරීමෙන් ප්‍රධානියා වැළකෙන බවයි.

-නියෝජ්තයා විසින් ගිවිසුම ඇති කර ගනු ලබන අවස්ථාවේදී, ප්‍රධානියා සතුව ගිවිසුම්ක ගක්‍රතාවය තිබිය යුතුය.

Kelner V Baxter

හෝටල් සමාගමක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා වන කර්තවයන් ලබා දෙනු ලැබූ ප්‍රවර්ධකයෙකු මාය පදනම මත හෝටල් සමාගම වෙනුවෙන් සැලකිය යුතු තරමේ අඩු මුදලකට විස්කී තොගයක් මිලදී ගන්නා ලදී. හෝටල් සමාගම විසින් එය පසුකාලීනව භාවිතා කරන ලදී (ඉන් අදහස් කරනුයේ සමාගම එය පසුව අපරානුමත කළ බවයි) පසුකාලීනව, හෝටල් සමාගම වූන්වත් වන ලදී. විකුණුම්කරු විසින් විකුණුම් මුදල නැවත අය කරවා ගැනීමට ප්‍රවර්ධකයාට එරෙහිව ගොනු කරන ලද නඩුවේදී, අයිතිවාය විසින් කියා සිටින ලද්දේ හෝටල් සමාගමට ප්‍රවර්ධකයා ගිවිසුමට එළඹුණු අවස්ථාවේදී ගිවිසුම්ක ගක්‍රතාවය තොපැවති බැවින් අපරානුමත කිරීමෙහි තොනික බලයක් තොමැති බවයි.

කෙසේ වුවදී, මෙම රීතියට ව්‍යතිරේකයක් වර්ෂ 2007 අංක 07 දරණ සමාගම් පනතෙහි දක්වා ඇත. සමාගම් පනතට අනුව, ප්‍රවර්ධකයන් විසින් අනාගත සමාගමක් වෙනුවෙන් එළඹීනු ලබන්නා වූ ගිවිසුම වලංගු ගිවිසුම ලෙසින් සලකනු ලැබේ.

-අපරානුමත කිරීම වලංගු සහ නෙතිකමය වශයෙන් බලාත්මක කළ හැකි ගිවිසුම සඳහා පමණක් අදාළ වේ.

Brook V Hook (1871) LR 6

මෙම නඩුවේදී නියෝජිතයා විසින් ගිවිසුම ඇති කරගැනීමේදී ප්‍රධානියාගේ අත්සන ව්‍යාජ ලෙසින් යොදා තිබුණි. ව්‍යාජ අත්සන් යෙදීම ගිවිසුම එතැන්හිමි බල විරහිත කරන්නා වූ අපරාධමය කටයුත්තක් වන බැවින් අධිකරණය විසින් තීරණය කරනු ලැබුවේ එබදු ගිවිසුමක් අපරානුමත කළ නොහැකි බවයි.

වලංගු අපරානුමත කිරීමක ප්‍රතිඵලය වන්නේ ප්‍රධානියා ගිවිසුමෙන් පසුකාලීනව බැඳී සිටීමයි. එයින් අදහස් වන්නේ මහුගේ ගිවිසුමික වගකීම ගිවිසුමට ඇතුළත් වූ කාලය දක්වා දිවෙන බවයි.

-නියෝජිතයා විසින් ගිවිසුමෙහි සියලු වැදගත් කරුණු ප්‍රධානියාට දැනුම් දිය යුතුය.

නියෝජිතයා කරුණු වසන් කළ ගිවිසුමකට ප්‍රධානියා එකග වී සැයැවුණු කරුණු පසුව අනාවරණය වුවහොත්, ප්‍රධානියා මුල සිටම වගකීමෙන් නිදහස් වේ.

(ලකුණු 06)

(b)

ප්‍රධානියාගේ උපදෙස් ලබා ගත නොහැකි හඳුසි අවස්ථාවකදී නියෝජිතයෙකු තම ප්‍රධානියා වෙනුවෙන් ගිවිසුමක් ඇති කර ගන්නා විට, අවශ්‍යතාවය මත පිහිටා නියෝජ්‍යත්වයක් නිර්මාණය වන අතර එවැනි අවස්ථාවක ප්‍රධානියා නියෝජිතයාගේ ක්‍රියාවන්ට බැඳී සිටී.

ඒ සඳහා පහත පූර්ව අවශ්‍යතා සපුරා තිබිය යුතුය.

- I. ප්‍රධානියාගෙන් උපදෙස් ලබා ගැනීමට නොහැකි කරම හඳුසි තත්ත්වයක් පැවතීම.
- II. එසේ ක්‍රියා කිරීමේ සැබැඳු වාණිජ අවශ්‍යතාවයක් තිබීම.
- III. ප්‍රධානියා වෙනුවෙන් නියෝජිතයා සඳහාවයෙන් කටයුතු කර ඇති වීම.
- IV. නියෝජිතයාගේ ක්‍රියාව සාධාරණ හා විව්‍යාපෘති විය යුතුය.
- V. ප්‍රධානියා රීට පටහැනිව පූර්ව නිශ්චිත උපදෙස් ලබා නොදී තිබිය යුතුය.

(ලකුණු 04)

(මුළු ලකුණු 10)

හතරවන ප්‍රක්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිවිශේෂය 05 - හවුල්කාරීන් නීතිය

(a)

මෙම කරුණෙකුදී, හවුල්කාරීන්වයට බලපාන සියලු දේ පිළිබඳ සැබැඳු ගිණුම සහ සම්පූර්ණ තොරතුරු ලබා දීම සඳහා වන හවුල්කරුගේ යුතුකම ජේරී විසින් උල්ලෙසනය කර ඇත.

හවුල් ව්‍යාපාර ආදාළ පනතේ 28 වැනි වගන්තියට අනුව සියලුම හවුල්කරුවන් හවුල් ව්‍යාපාරවල විනිවිධාවය පවත්වා ගත යුතුය. හවුල්කාරීන්වයට බලපාන සියලුම දේවල සත්‍ය ගිණුම සහ සම්පූර්ණ තොරතුරු ඡිනැම හවුල්කරුවෙකුට හෝ මහුගේ නෙතික නියෝජිතයින්ට ලබා දීමට හවුල්කරුවන් බැඳී සිටී. එක් හවුල්කරුවෙකු අනෙකුත් හවුල්කරුවන්ට තොරතුරු වසන් කිරීමෙන් අනිසි ලාභයක් ලබා ගන්නේ නම්, එය හවුල්කරුවෙකුගේ විශ්වාසනීය රාජකාරීය උල්ලෙසනය කිරීමක් වේ.

Bently v Craven යනු මේ සම්බන්ධව වැදගත් නඩු තීන්දුවක් වේ.

මෙම නඩුවේදී, හවුල්කාරීන්වය වෙනුවෙන් හාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා හවුල්කරුවෙකු වෙත (Craven) පවරන ලදී. ඔහු තම පුද්ගලික හාවිතය සඳහා ඉතා අඩු මිලකට සිනි තොගයක් මිල දී ගත්

නමුත් එබදු කිසිදු තොරතුරක් හෙළි නොකොට, වෙළඳපල මිලට හවුල්කාරීත්වය වෙත විකුණන ලද සිනි ලබා දෙන ලදී. ඔහු මෙම ගනුදෙනුවෙන් පුද්ගලික ලාභයක් උපයාගෙන ඇති බවටත් තවදුරටත් ඔහු මෙම ගනුදෙනුවට අදාළ ප්‍රමාණවත් තොරතුරු අනෙකුත් හවුල්කරුවන්ට හෙළි කර නොමැති බවටත් අධිකරණය විසින් තීරණය කරන ලදී. එබැවින් ඔහුගෙන් ලාභයන් අයකර ගැනීමට හවුල්කාරීත්වයට හැකියාව ලැබූණි.

ලබා දී ඇති අවස්ථාව තුළ, ලැබෙන වට්ටම් සගවා වත්මන් වෙළඳපල මිලට හවුල් ව්‍යාපාරයට ක්‍රිකට් පිති විකිණීමෙන්, අම්ප සත්‍ය ගිණුම් සහ සම්පූර්ණ තොරතුරු වෙනත් හවුල්කරුවන්ට ලබා දීමේ රාජකාරිය කඩි කර ඇත.

(ලක්ෂණ 04)

(b)

මෙම අවස්ථාවිදී, අම්ප තමන් මිලදී ගත් මිලට වඩා සියයට හතුලිහක් වැකි මිලකට ක්‍රිකට් හවුල්කාරීත්වයට අලෙවි කරන ලදී. ඉහත විස්තර කර ඇති හවුල්කාරීත්ව නීතියේ සංකල්පවලට අනුව, හවුල්කරුවෙකු විසින් උපයාගත් රහස්‍යත ලාභ හවුල්කාරීත්වය වෙනුවෙන් ගිණුම්ගත කළ යුතුය. එබැවින් අම්ප උපයන ලාභයෙන් අඩක් ලැබීමට අසාර්ථ අයිතියක් ඇත.

(ලක්ෂණ 04)

(c)

පහත දක්වා ඇති අවස්ථා වලදී, හවුල්කාරීත්වය විසුරුවා හැඳීමට අධිකරණයට නියෝග කළ හැකිය.

- හවුල්කරුවෙකු සිහිමද පුද්ගලයෙකු වශයෙන් පෙනී යාම
- හවුල් ගිවිසුමේ ඔහුගේ කොටස ඉටු කිරීමට හවුල්කරුවෙකු ස්ථීරවම අසමත් වීම.
- හවුල් ගිවිසුමට අගතියක් වන හැසිරීම සම්බන්ධයෙන් හවුල්කරුවෙකු වැරදිකරු වීම
- හවුල්කරුවෙකු හවුල් ගිවිසුම කඩ කිරීම
- හවුල්කාරීත්වය පවත්වා ගෙන යාහැක්කේ පාඩු පිට පමණක් වීම
- අධිකරණය විසින් එය විසුරුවා හැඳීම යුත්ති සහගත හා සාධාරණ බවට සිතිම

(ලක්ෂණ 02)

(මුළු ලක්ෂණ 10)

පස්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිවිෂ්දය 10 - ව්‍යාපාර පරිසරයට අදාළ වැරදි සහා නව රෙගුලාසි

(a) පාරිභෝගික කටයුතු අධිකාරීයේ අරමුණු

- පාරිභෝගිකයන්ගේ ජීවිතයට හා දේපලවලට හානිදායක වන හාන්ඩ් අලෙවි කිරීමෙන් හෝ සේවා සැපයීමෙන් පාරිභෝගිකයන් ආරක්ෂා කිරීම.
- අසාධාරණ වෙළඳ පිළිවෙත්වලට එරෙහිව පාරිභෝගිකයන් ආරක්ෂා කිරීම සහ පාරිභෝගික අහිරුවිය කෙරෙහි නිසි අවධානය යොමු කරන යුතු බවට සහතික වීම.
- හැකි සැම විටම පාරිභෝගිකයින්ට තරගකාරී මිල ගණන් යටතේ හාන්ඩ් හා සේවා සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රවේශයක් ඇති බව සහතික කිරීම.
- අසාධාරණ වෙළඳ පිළිවෙත්, සීමාකාරී වෙළඳ පිළිවෙත් හෝ වෙළඳුන් විසින් පාරිභෝගිකයන් හසුරුවන වෙනත් හානිකර ආකාරයකට එරෙහිව වන්දී ලබා දීම සම්බන්ධව සෞයා බැලීම.

(ලක්ෂණ 04)

(b)

පරිගණක අපරාධ හඳුනාගැනීම සඳහා සහ එම අපරාධ විමර්ශනය කිරීම සහ වැළැක්වීම සඳහා ක්‍රියා පටිපාටිමය විධිවිධාන සැලසීම සඳහා මෙම පනත හඳුන්වා දෙන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ හෝ ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත සිටියදී මෙම පනත යටතේ වරදක් කරන පූද්ගලයෙකුට මෙම පනතේ විධිවිධාන අදාළ විය හැකිය. මෙම පනත යටතේ වරදක් වන ක්‍රියාව මගින් බලපෑමට ලක්වූ හෝ බලපෑමට ලක් විය හැකි වන්නා වූ පරිගණකය, පරිගණක පද්ධතිය හෝ තොරතුරු එයට වැදගත් වන අවස්ථාවේදී ශ්‍රී ලංකාවෙන් පිටත තිබුණා වුවද මෙම පනත අදාළ වේ.

(කෙෂු 03)

(c)

පහත ක්‍රියාවන් පනත යටතේ වන වැරදි ලෙස හඳුනා ගනු ලබයි.

- පරිගණකයකට අනවසර ප්‍රවේශය සිදු කිරීම සහ අනවසර ප්‍රවේශය සුරක්ෂිත කිරීම.
- අපරාධයක් සිදු කිරීම සඳහා පරිගණකයට අනවසරයෙන් ඇතුළුවීම සහ අපරාධයක් සිදු කිරීම සඳහා පරිගණකයේ අනවසර ජ්‍රේවේශය සුරක්ෂිත කිරීම.
- ඔනැම පරිගණකයක ඇති ඔනැම තොරතුරක් විනාශ කිරීම, මකා දැමීම හෝ වෙනස් කිරීම හෝ එකතු කිරීම, වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යාම හෝ වෙනස් කිරීම.
- හැකර පද්ධති හා විතයෙන් ප්‍රවේශ වීමට අවසර තොමැති මූලාශ්‍රවලින් දත්ත ලබා ගැනීම.
- පරිගණක මගින් සිදු කරන අපරාධවලට අනුබල දීම සහ කුමන්තුණය කිරීම.

(කෙෂු 03)

(මූල කෙෂු 10)

හයවන ප්‍රය්‍රාන්තය සඳහා යෝජීත උත්තර:

පරිවිෂ්දය 08 - රක්ෂණ නීතිය කුලී සින්නාක්කර සහ කල් බදු

(a)

භාණ්ඩවල හිමිකාරිත්වය වෙනස් කිරීමට අදාළ නීතිමත්වලට අදාළව මෙම අවස්ථාව අදාළ වේ. දරුණු යෙක් සමග ඇති කර ගත් ගිවිසුමේ, භාණ්ඩවල හිමිකාරිත්වය වෙනස් කිරීමට අදහස් කරන වේතනාවක් සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලිවම එකග වී තොමැති බව පෙනී යයි. ඒ අනුව, මෙහිලා භාණ්ඩ විකිණීමේ ආයුෂනතේ 19 වැනි වගන්තියේ හිමිකාරිත්වය වෙනස් කිරීම සම්බන්ධයෙන් තියම කර ඇති රිති විශ්ලේෂණය කිරීම අවශ්‍ය වේ.

මෙහිදී මෙම සිනි තොගය අයත් වන්නේ නිශ්චිත භාණ්ඩ ගණයටද නැතිනම් අවිනිශ්චිත භාණ්ඩ ගණයටද යන්න හඳුනා ගැනීම වැදගත්ය. යෙකුටෝ ගබඩාවේ දරුණු විසින් මිලදී ගත් සිනි හැර වෙනත් සිනි තොගයක් පවතින අතර දරුණු විසින් මිලදී ගන්නා ලද සිනි තොගය මූල් සිනි තොගයෙන් වෙන් කර ඇති බවට කිසිදු සාක්ෂියක් තොමැති. ඒ අනුව සිනි තොගය නිශ්චිත භාණ්ඩ ලෙස හඳුනාගත හැකිය.

භාණ්ඩ විකිණීමේ ආයුෂනතේ 19 වැනි වගන්තියේ 05 වන රිතිය මගින් අවිනිශ්චිත හෝ අනාගත භාණ්ඩ විකිණීම සඳහා වන ගිවිසුමක් ඇති විට, එක් පාර්ශ්වයක් විසින් අනෙක් පාර්ශ්වයේ ප්‍රකාදිත හෝ ව්‍යුහ කුමැත්ත සහිතව භාණ්ඩ කොන්දේසි විරහිතව භාවිතා කරන තෙක් එම දේපලෙහි හිමිකාරිත්වය එම පාර්ශ්වය වෙත තොලැබේ.

මේ සම්බන්ධව විස්තර කළ හැකි නඩු තීන්දු වන්නේ Pignataro v Gilroy, Healy v Howlett & sons & East Port Navigation Corporation Case' වේ

Pignataro v Gilroy නඩුවේදී

පිග්නාටාරෝ පෙබරවාරි 27 වැනි දින ගිල්රෝසි වෙතින් සහල් මලු 140 ක් මිලදී ගැනීමේ අරමුණින් වෙක්පතක් යවා ඇති අතර, එය ලැබේමෙන් පසු ගිල්රෝසි විසින් නිකුත් කිරීමේ නියෝගයක් නිකුත් කර ඇත. ඇණවුමෙන් බැං 15 ක් ගිල්රෝසිගේ ව්‍යාපාරික පරිග්‍රයේ තබා බැං 125 ක් ඉවත් කරන ලද අතර, එම බැං මාර්තු 25 වන දින දක්වා පිග්නාටාරෝ විසින් ඉවත් කර තොගන්තා ලද අතර, එම දිනයේදී ගිල්රෝසිගේ කිසිදු තොසැලකිලකින් තොරව සිටයදී එම ඉතිරි බැං සොරකම් කිරීමට භාජනය වන ලදී. පිග්නාටාරෝ ගිල්රෝසිගෙන් භානියක් ඉල්ලා ගිල්රෝසිට එරහිව නඩු පැවරීමට කටයුතු කරන ලදී. එම බැං 15 කොන්දේසි විරහිතව ගිවිසුමට අන්තර්ගතව ඇති බව අධිකරණය විසින් තීරණය කළ අතර, ඒ වන විටත් භාණ්චවල හිමිකාරිත්වය පිග්නාටාරෝ වෙත ලැබේ බැවින් ගිල්රෝසිට එරහිව කිසිදු නඩු නිමිත්තක් තොපවති.

ලබා දී ඇති අවස්ථාවේදී, දරුණු විසින් මිලදී ගන්නා ලද සිනි තොගය ගිවිසුම සඳහාම වෙන් කර වෙනම තබා ගත් බවට කිසිදු සාක්ෂියක් තොමැතැ. එබැවින් මිලදී ගත් සිනි තොගයේ දේපල හෝ හිමිකාරිත්වය දරුණු වෙත තොලැබුණි. ඉහත කරුණු සලකා බැලීමෙන් සිනි වලට සිදු වූ පාඩුව යෙශේට දැරිය යුතු බව කිව හැකිය. මූදල් ආපසු ඉල්ලීමට සහ පරිප්‍රේම තොගය ලබා ගැනීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට දරුණු නික්‍යානුකුල අයිතියක් ඇත. එබැවින් යෙශේ නැවත මොහාන්ට මුදල් දීමට බැඳී සිටිනු ලබයි.

(කොණු 06)

(b)

මුල් ගැනුම්කරුට සාපේක්ෂව 2 වන ගැනුම්කරු භාණ්ච සඳහා වඩා හොඳ හිමිකමක් ලබා ගන්නා පහත සඳහන් අවස්ථා වලදී තොගෙවූ විකුණුම්කරුවෙකුට භාණ්ච නැවත විකිණීමට අවසර ඇත.

I. භාණ්ච ඉක්මනින් නරක් වන ස්වභාවයක් ඇති විට

එනම් එළවුල, මාඟ හෝ පළතුරු

II. නැවත විකිණීමේ අයිතිය රඳවා තබා ගනීමින් භාණ්ච විකුණා ඇති විට

III. විකුණුම්කරු නැවත විකිණීමට අදහස් කරන බව ගැනුම්කරුට දැනුම් දී ඇති අවස්ථාවකදී සහ එවැනි දැනුම් දීමකින් පසුව පවා, ගැණුම්කරු සාධාරණ කාලයක් තුළ ගෙවීම සිදු තොකරන්නේ නම්

එවැනි නැවත විකිණීමක දී දෙවන ගැනුම්කරු පළමු ගැනුම්කරුට වඩා හොඳ හිමිකමක් ලබා ගනී

(කොණු 04)

(මූල කොණු 10)

B කොටසහි අවසානය

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර:

පරිචේදය 02 - ගිවිසුම් නීතිය

(A)

(a)

මෙම කාරණය සම්බන්ධයෙන් තැපැල් රිතිය අදාළ වේ.

සාමාන්‍ය රිතිය වනුයේ ප්‍රතිග්‍රහණය බලාත්මක වනුයේ එය අර්ථභාෂකරුට නිල වශයෙන් දැනුම් දීමෙන් පසුව බවයි. ගිවිසුම් සම්පූර්ණ වන්නේ ප්‍රතිග්‍රහණය අර්ථභාෂකරුට දැනුම් දීමෙන් පසුව පමණි.

කෙසේ වෙතත් තැපැල් ගිවිසුම් සාමාන්‍ය රිතියට ව්‍යතිරේකයකි.

ප්‍රතිග්‍රහණය තැපැල් මගින් සන්නිවේදනය කිරීමට පාර්ශ්වයන් ප්‍රකාශිතව හෝ ව්‍යංගයෙන් එකත වී ඇත්තම්, එම ලිපිය ප්‍රමාද වී හෝ තැපැලේදී තැකි වූවද, ප්‍රතිග්‍රහණ ලිපිය තැපැල් කරන විට ප්‍රතිග්‍රහණය සම්පූර්ණ වන බව රිතිය වේ.

ඉහත කි නාය Adams V Lindsay රිතිය ලෙසින්ද හඳුන්වනු ලබයි.

මෙම නඩුවේදී ගිනිකන මහතා 12 වන සඳුදා උදෑසින තම මෝටර් රථය කළුපනා මහත්මියට විකිණීමට අර්ථභාෂකරු කරන ලදී. එදිනම කළුපනා මහත්මිය ඇයගේ ප්‍රතිග්‍රහණය තැපැල් කරන ලදී. ලිපිය A වෙත 14 වැනි බදාදා දින ලැබේණි. කෙසේ වෙතත් ගිනිකන මහතා මෝටර් රථය විල්ගර්ඩ් මහතාට විකුණා ඇත්තේ 13 වැනි අගහරුවාදාය. සැප්තැම්බර් 5 වැනිදා පිළිගැනීමේ ලිපිය තැපැල් කළ වහාම ගිවිසුම්ක බන්ධනයක් ඇති වී ඇති බවට අධිකරණය විසින් තීන්දු කරන ලදී.

ලබා දී ඇති කරුණු අනුව පදනම්ව, කළුපනා මහත්මිය 12 සඳුදා ප්‍රතිග්‍රහණ ලිපිය තැපැල් කර ඇත. එබැවින් එම දිනයේම ගිනිකන මහතා සහ කළුපනා මහත්මිය අතර වලංගු තැපැල් ගිවිසුමක් ඇති වී ඇත.

එ අනුව වලංගු ගිවිසුමක් තිබියදී විල්ගර්ඩ් මෝටර් රථය විකුණා ගිනිකන මහතා ගිවිසුම කඩ කර ඇත. ගිවිසුම කඩ කිරීම සම්බන්ධයෙන් ගිනිකන මහතාට එරෙහිව නඩු පැවරීමට කළුපනා මහත්මියට අයිතිය පවතී.

අතිරේක නඩු තීන්දු නීති

Ceylon University V Fernando

Household Fire Carriage and Accident Insurance Company V Grant

(ලක්ෂණ 05)

(b)

ගිවිසුම් නීතියට අනුව, ගිවිසුමක් යනු තිතිමය සම්බන්ධතාවයක් ඇති කර ගැනීමේ අරමුණීන් පාර්ශ්වයන් අතර ඇති වන එකත්තාවයක් ලෙසින් අර්ථ දැක්වීය හැකිය. අර්ථභාෂකය කොන්ත්‍රාත්තුවක මුළු අංශයක් වන අතර වලංගු අර්ථභාෂකක් නොමැතිව වලංගු ගිවිසුමක් නොමැත.

අර්ථභාෂක 'අර්ථභාෂක සඳහා වන ආරාධනයකින්' වෙන්කර හඳුනාගත යුතු වනුයේ, 'අර්ථභාෂක සඳහා වන ආරාධනයක් ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීම මගින් කිසිදු වලංගු ගිවිසුමක් නිර්මාණය නොවන බැවිනි.

සාකච්ඡා කිරීමට ඇති කැමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීම අර්ථය සඳහා වන ආරාධනයක් ලෙස හැඳින්වේ. තීරණය කරන ලද නඩු මාලාවක් මගින් ඒ බව දක්වා ඇති අතර සහ පහත නඩු තීන්දු අර්ථය සඳහා වන ආරාධනයන් සඳහා උදාහරණයන් වේ-

- වෙළඳ දැන්වීමක් (Harris V Nikerson, Partridge v Crittenden)
- වෙන්දේසි මගින් විකිණීම (Payne v Cave)
- වෙන්චර කැඳවීම (Spencer v Harding)
- වෙළඳ සැලක විකිණීම සඳහා පුද්ගලයට තබා ඇති හාන්සි (Fisher V Bell, Crawly v Rex)
- සංස්ථා ප්‍රකාශය

ලබා දී ඇති අවස්ථාවේදී, ගිනිකන මහතා විසින් අධිකරණ පරිග්‍රයේ දැන්වීම් පුවරුවේ දැන්වීමක් පළ කරන ලදී. මෝටර රථය විකිණීමට අදාළව පළ කර ඇති දැන්වීම " ගිවිසුමට ඇතුළත් වීම සඳහා/අර්ථය සඳහා වන ආරාධනයක් " ලෙස හදුනාගත හැකි අතර එය අර්ථයක් නොවේ. ඒ අනුව, පොඩි මැණිකේ මහත්මියගේ තැපැල් පත මෙම සිදුවීම් මාලාවේ හදුනාගත හැකි අර්ථය ලෙස සැලකිය හැකිය. තැපැල් පතක් මගින් පොඩි මැණිකේ මහත්මිය විසින් කරන අර්ථය පිළිගැනීමට හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට ගිනිකන මහතාට හැකිය. පොඩි මැණිකේගේ යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් ගිනිකන මහතා විසින් වලංගු ප්‍රතිගෘහණයක් සිදු කර නොමැත. එබැවින් ගිනිකන මහතා සහ පොඩි මැණිකේ මහත්මිය අතර වලංගු ගිවිසුමක් නොමැත.

(ලක්ෂණ 05)

(c)

ගිනිකන මහතා මෝටර රථය විල්ග්‍රැඩිට විකිණීමට එකා වන විට දෙපාර්ශවයේම අනුදැනුමකින් නොව තැපැල් ගිවිසුම මගින් මෝටර රථයේ අයිතිය කාවනා මහත්මියට පැවරී තිබුණි. ඒ අනුව ගිනිකන මහතා සහ විල්ග්‍රැඩි මහතා අතර ඇතිකරගත් ගිවිසුම වැරදීමකින් සිදුවුවක් බවට නිගමනය කළ හැක.

ගිවිසුමේ නියමයන් පිළිබඳ වැරදී අවබෝධයක් හෝ ඇතැම් කරුණු සත්‍ය බවට ගිවිසුමට එළඹීමේදී ඇතිවන වැරදී විශ්වාසයක් වරදක් ලෙස අර්ථ දැක්වීය හැක. ප්‍රධාන වරදක් සිදු වූ විට අර්ථය සහ ප්‍රතිගෘහණය සඳහා ලබා දී ඇති කැමැත්ත ස්වයංක්‍රීයව අවසාන නොවන බවට පත් වන අතර එම හේතුව මත පිහිටා ගිවිසුම ගුනා කළ හැකිය.

ගිවිසුම කිසිදා තිරමාණය කර නොතිබූ බැවින්, ගිවිසුම ඇති කරන විට කිසීම පාර්ශ්වයකට එය බලාත්මක කළ නොහැකිය. එබැවින්, කිසිදු පාර්ශ්වයකට කිසිදු අයිතියක් බලාත්මක කිරීමට හෝ ගිවිසුමේ දක්වා ඇති වගකීම් ඉටු කිරීමට නොහැකිය.

ඒ අනුව විල්ග්‍රැඩිට මෙම ගිවිසුම යටතේ කිසිදු අයිතියක් හෝ වගකීමක් නොමැති වේ.

(ලක්ෂණ 05)

පරිවිෂ්දය 07 - කම්කරු නීතිය

(B) (a)

1. පාලන පරීක්ෂණය

සේවකයා සේවා යෝජකයාගේ පාලනයට යටත් වන ප්‍රමාණය අනුව ඔහු සේවකයෙකුද ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුද යන්න තීරණය වේ. යම් පුද්ගලයෙකු යම් සේවාවක් සැපයීමේ නිරතව සිටින අතරතුර සේවා යෝජකයෙකුට විනය පාලනය කළ හැකි විට ඔහු සේවකයෙකු ලෙස හදුනා ගැනේ. විනය යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ වැඩ ආරම්භ කරන කාලය, නිවාඩු, සේවකයා විසින් ඉටු කළ යුතු රාජකාරී, කාල පරතරයන්, වැඩ අවසන් කරන කාලය, සේවකයා විසින් ඉටු හේතුම් ප්‍රතිඵලිය සම්මත කිරීම වේ.

2. උපකරණ පරීක්ෂාව

අැතැම් විට, පාලනයට යටත් නොවන පුද්ගලයෙකු පවා සේවකයෙකු විය හැකිය. එබැවින්, තවදුරටත් හාවිතා කළ හැකි පරීක්ෂණයක් වන්නේ උපකරණ පරීක්ෂණයයි. මෙයින් අදහස් කරන්නේ සේවා සැපයීම සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ සේවායෝගකා විසින් සපයනු ලබන බවයි. එවැනි අවස්ථාවක ඔහු සේවකයෙකු ලෙස සලකනු ලැබේ.

3. ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය

සේවකයෙකු වෙන් කළ නොහැකි ආකාරයෙන් ව්‍යාපාරයට සම්බන්ධ වී ඇත්තම හෝ ව්‍යාපාරයේ කොටසක් ලෙස සලකන්නේ නම්, ඔහු ව්‍යාපාරයේ සේවකයෙකු ලෙස සැලකේ. එනම්, එම පුද්ගලයා විසින් ව්‍යාපාරයට සපයන සේවාව අමතර උපාංගයක් නොවිය යුතු අතර එය ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන කාර්යයක් විය යුතු වේ.

4. ආර්ථික සත්‍යතා පරීක්ෂණය

මෙහිදී, ගිවිසුම්ගත බැඳීමේ අවසාන ප්‍රතිලාභය කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ. මෙම පරීක්ෂණයට අනුව, පුද්ගලයෙකු තමා වෙනුවෙන් සේවය කරන්නේ නම්, එනම් අවසාන සංප්‍ර ප්‍රතිඵලය ඔහු විසින් ලබා ගන්නේ නම්, ඔහු ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු වන අතර අවසාන ප්‍රතිඵලය සේවාව සපයන සමාගමට ලැබෙන්නේ නම්, ඔහු එම ආයතනය වෙනුවෙන් සේවය කරන සේවකයෙකු වේ.

5. බහු පරීක්ෂණ / මිශ්‍ර පරීක්ෂණය

වර්තමානයේදී, අධිකරණයන් විසින් ඉහත සඳහන් කළ පරීක්ෂණ වෙන වෙනම සලකා බලනු නොලබන අතර පුද්ගලයෙකු සේවා ගිවිසුමක් මගින් ආවරණය වන ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුද නැතහොත් සේවා ගිවිසුමන් ආවරණය වන සේවකයෙකුද යන්න සලකා බලන විට පාලන පරීක්ෂණය අනෙකුත් පරීක්ෂණ හා සමග එක්ව හාවිතා වේ.

(ලක්ෂණ 05)

(b)

සීමාසහිත සුරක්ෂා සහ ජුවර ඉන්පුවරන්ස් කේපරේෂන් සමාගම අතර සම්බන්ධතාවයේ ස්වභාවය පැහැදිලි කරමින් නිගමනයකට එළඹීමට, කම්කරු නීතියේ "සේවකයෙකු සහ ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු අතර වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීම" යටතේ "බහු පරීක්ෂණය" සම්බන්ධව සාකච්ඡා කිරීම අවශ්‍ය වේ.

පුද්ගලයෙකු සේවා කොන්ත්‍රාත්තුවක් මගින් ආවරණය වන ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුද නැතහොත් සේවා කොන්ත්‍රාත්තුවක් මගින් ආවරණය වන සේවකයෙකුද යන්න සලකා බලන විට, පාලන පරීක්ෂණය, උපකරණ පරීක්ෂාව, ඒකාබද්ධතා පරීක්ෂණය සහ ආර්ථික යාර්ථ පරීක්ෂණය යන පරීක්ෂණ බහුවිධ පරීක්ෂණයේදී එක්ව හාවිතා කරනු ලැබයි.

ඉහත කි පරීක්ෂණය Sri Lanka Insurance Corporation V A.C.R Wijesundara නඩුවේදී අදාළ කර ගනු ලැබේය.

මෙහිදී ගැටුව වූයේ තී ලංකා රක්ෂණ සංස්ථාවේ සේවය කළ තක්සේරුකරුවෙකුගේ සේවය අවසන් කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන අතර මෙහිදී අධිකරණයේ අවධානය යොමු කරන ලද්දේ ඔහු ස්වාධීන කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකුද නැතහොත් සේවකයෙක්ද යන්න වෙතයි. එහිදී අධිකරණය පහත කරුණු එක්ව සලකා බැඳු අතර ඔහු රැකියා ගිවිසුමක් යටතේ ආවරණය වන සේවකයෙකු බවට නිගමනය කරන ලදී.

- පාර්ශ්වයන් අතර ඇති කර ගත් ගිවිසුමට අනුව, තක්සේරුකරු රක්ෂණ සමාගමේ ප්‍රතිලාභය සඳහා කටයුතු කිරීමට බැඳී සිටි අතර ඔහු එසේ කටයුතු නොකරන විට රැකියාව අවසන් කිරීමට රක්ෂණ සමාගමට හැකියාව ඇත.

- තක්සේරුකරු සේවා සපයන්නේ අතිරේක උපාංගයක් ලෙස නොව, ව්‍යාපාරයේ අතිච්චය කොටසක් ලෙසින් වීම.

- තක්සේරුකරු සැම දිනකම පෙරවරු 9.30 ට පෙර ඉහළ තිලධාරීන් වෙත වාර්තා කළ යුතුය.

- රක්ෂණ සමාගම තක්සේරුකරුට සහ රක්ෂණ සමාගමට උපකරණ ලබා දීම සහ තක්සේරු කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන ප්‍රවාහන හා මුදණ වියදම් දැරීම

ප්‍රශ්නයේ ලබා දී ඇති සිදුවීම ඉහත තහු තින්දුවට බොහෝ සමාන වේ.

සුරක්ෂා සහ පූවරු ඉන්පුවරන්ස් ලිමිටඩ් සමග එළඹින ලද ගිවිසුමට අනුව,

- පූවරු ඉන්පුවරන්ස් කේපරේෂන් ලිමිටඩ් හි ප්‍රයෝගනය සඳහා වැඩ කිරීමට සුරක්ෂා බැඳී සිටින ලදී. එසේ කිරීමට අපොහොසත් ව්‍යවහාර් රැකියාව අවසන් කිරීමට සමාගමට හැකියාව ඇත.

- සුරක්ෂා සැම දිනකම පෙරවරු 9.30ට පෙර කාර්යාලයට වාර්තා කළ යුතුය.

- පූවරු ඉන්පුවරන්ස් කේපරේෂන් ලිමිටඩ් විසින් තක්සේරුකරුවන්ට අවශ්‍ය සියලුම උපකරණ සපයා ඇති අතර තක්සේරු කිරීම සිදු කිරීම සම්බන්ධව වන ප්‍රවාහනය සහ අනෙකුත් අදාළ වියදම් නැවත ගෙවන ලදී.

සුරක්ෂා සහ පූවරු ඉන්පුවරන්ස් ලිමිටඩ් ගිවිසුමට අදාළ කරුණු සලකා බැලීමේදී, බහුවිධ පරීක්ෂණය යෝදා ගැනීම මගින් සුරක්ෂා ඉන්පුවරන්ස් ලිමිටඩ් සේවකයෙකු වන බවට ප්‍රකාශ කළ හැකිය.

(ලකුණු 05)

(මුළු ලකුණු 25)

C කොටසහි අවසානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)